

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0314/2013

1.10.2013

POROČILO

o ponovnem razmisleku o izobraževanju
(2013/2041(INI))

Odbor za kulturo in izobraževanje

Poročevalka: Katarína Neveďalová

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	16
MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE.....	21
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	26

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o ponovnem razmisleku o izobraževanju (2013/2041(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 165 in 166 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. novembra 2012 z naslovom „Ponovni razmislek o izobraževanju: naložbe v spretnosti za boljše socialno-ekonomske rezultate“ (COM(2012)0669),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 28. novembra 2012 z naslovom „Letni pregled rasti 2013“ (COM(2012)0750),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 15. februarja 2013 o naložbah v izobraževanje in usposabljanje – odziv na sklepe Sveta o ponovnem razmisleku o izobraževanju: naložbe v spretnosti za boljše socialno-ekonomske rezultate in letnem pregledu rasti za leto 2013,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. novembra 2011 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa „Erasmus za vse“ – Program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport (COM(2011)0788),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. septembra 2012 z naslovom „Osutek skupnega poročila Sveta in Komisije za leto 2012 o izvajanju prenovljenega okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine (strategija EU za mlade za obdobje 2010–2018)“ (COM(2012)0495) in ustreznega delovnega dokumenta služb Komisije (SWD(2012)0256),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 26. novembra 2012 o izobraževanju in usposabljanju v okviru strategije Evropa 2020 – Prispevek izobraževanja in usposabljanja k oživitvi in rasti gospodarstva ter delovnim mestom ¹,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. decembra 2011 z naslovom „Izobraževanje in usposabljanje v pametni, trajnostni in vključujoči Evropi“ (COM(2011)0902),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2010 z naslovom „Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“ (COM(2010)2020),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 11. maja 2010 o socialni razsežnosti izobraževanja in usposabljanja²,
- ob upoštevanju resolucije Sveta z dne 28. novembra 2011 o prenovljenem evropskem

---

¹ UL C 70, 8.2.2012, str. 9.

² UL C 135, 26.5.2010, str. 2.

programu za izobraževanje odraslih (2011/C 372/01)¹,

- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020)²,
  - ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 5. septembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja (COM (2012) 0485)³,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 1. decembra 2011 o zmanjševanju šolskega osipa⁴,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. maja 2011 o zgodnjem učenju v Evropski uniji⁵,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. maja 2011 o pobudi Mladi in mobilnost: okvir za izboljšanje sistema splošnega in poklicnega izobraževanja v Evropi ⁶,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. maja 2010 o ključnih kompetencah za spreminjajoči se svet: izvajanje delovnega programa Izobraževanje in usposabljanje 2010⁷,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. decembra 2008 o vseživljenjskem učenju za znanje, ustvarjalnost in inovacije – izvajanje delovnega programa „Izobraževanje in usposabljanje 2010“⁸,
  - ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 12. aprila 2013 o ponovnem razmisleku o izobraževanju⁹,
  - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za kulturo in izobraževanje in mnenja Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A7-0314/2013),
- A. ker je eden od krovnih ciljev strategije Evropa 2020 zmanjšati delež oseb, ki predčasno opustijo šolanje, pod 10 % ter povečati delež mladih z izobrazbo tretje ali enakovredne poklicne stopnje vsaj na 40 %;
- B. ker strateški okvir za izobraževanje in usposabljanje 2020 (ET2020) vključuje primerjalna merila uspešnosti glede vsaj 95-odstotnega vpisa otrok med četrtilim letom starosti in starostjo, ko se začne obvezna osnovna šola, v programe predšolske vzgoje; glede deleža 15-letnikov z nezadostnim znanjem branja, matematike in naravoslovja, ki naj bi bil manjši od 15 % in glede deleža odraslih (starih med 25 in 64 let), udeleženih v vseživljenjskem učenju, ki naj bi v povprečju znašal vsaj 15 %;

---

¹ UL C 372, 20.12.2011, str. 1.

² UL C 119, 28.5.2009, str. 2.

³ UL C 398, 20.12.2012, str. 1.

⁴ UL C 77 E, 16.3.2012, str. 27.

⁵ UL C 377 E, 7.12.2012, str. 89.

⁶ UL C 377 E, 7.12.2012, str. 77.

⁷ UL C 161 E, 31.5.2011, str. 8.

⁸ UL C 45 E, 23.2.2010, str. 33.

⁹ UL C 139, 17.5.2013, str. 51.

- C. ker je spodbujanje in izvajanje mobilnosti ena glavnih prednostnih nalog EU in ker je evropski cilj, da do leta 2020 20 % evropskih diplomantov del univerzitetnega študija opravi v tujini; ker ima mobilnost študentov, učiteljev in zaposlenih v podjetjih bistveno vlogo pri oblikovanju evropskega prostora;
- D. ker bi morali programi mobilnosti za mlade za obdobje 2014–2020 zagotavljati dejanske možnosti za učenje in pridobivanje novega znanja in veščin, s čimer bi pomagali povečati stopnjo zaposlenosti mladih;
- E. ker Komisija v letnem pregledu rasti 2013 poziva k spodbujanju rasti in konkurenčnosti ter obravnavanju brezposelnosti in socialnih posledic krize s trdnimi naložbami v izobraževanje in usposabljanje;
- F. ker je bila marca 2013 v EU stopnja brezposelnosti med mladimi do 25 let 23,5-odstotna, pri čemer pa ni bilo mogoče zapolniti dveh milijonov prostih delovnih mest; ker se v več državah članicah število brezposelnih povečuje in trajanje brezposelnosti podaljšuje, združevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela pa je vedno manj učinkovito;
- G. ker še vedno trajajoča gospodarska kriza in varčevalni ukrepi, namenjeni fiskalni konsolidaciji, v več državah članicah pomenijo velik pritisk na življenje državljanov EU zaradi brezposelnosti, socialne izključenosti in revščine; ker učinek krize, zlasti na mlade, v skrajnih primerih vodi k primerom podhranjenosti in duševnih težav; ker so zmanjšanja proračunskih sredstev v izobraževanju zlasti v državah članicah z ranljivejšimi gospodarstvi otežila dostop in znižala standarde poučevanja;
- H. ker krizne in varčevalne politike neposredno škodljivo vplivajo na možnosti mladih, da dostopajo do izobraževanja in zaposlitve in v izobraževanju tudi ostanejo oziroma obdržijo zaposlitev; ker poraba za izobraževanje pomeni naložbo v prihodnost in zato ne sme biti predmet varčevalnih ukrepov;
- I. ker se mladi soočajo z vse večjimi težavami pri prehodu iz izobraževanja v zaposlitev, pomanjkanje formalne interakcije med izobraževalnimi ustanovami in trgom dela pa povečuje tveganje za visoko brezposelnost; ker je visokokakovostno poklicno usposabljanje odvisno od tesnega sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem z visoko stopnjo vključevanja socialnih partnerjev;
- J. ker dostopno, prožno in visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje odločilno vplivata na osebni razvoj in samoizpolnitev učečih se mladih ter spodbujata njihovo aktivno državljanstvo in blaginjo, pa tudi njihovo sposobnost za prilagajanje ter vključevanje v družbo in na trg dela; ker se zaradi gospodarskih in socialnih težav povečuje evroskepticizem med državljani;
- K. ker nasilje v šolah ogroža dobro počutje mladih ter vodi do slabih rezultatov in osipa;
- L. ker odprti izobraževalni viri izboljšajo kakovost, dostopnost in enakost izobraževanja ter omogočajo interaktiven, kreativen, prožen in posamezniku prilagojen učni proces z uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij in novih tehnologij; ker odprto izobraževanje krepi trajno zaposljivost, saj spodbuja vseživljenjsko učenje;

- M. ker kljub visokim skupnim ravnem brezposelnosti mladih nekateri sektorji, kot sta sektor informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) in zdravstveni sektor, vedno težje zapolnijo prosta delovna mesta z usposobljenim osebjem; ker je v nekaterih državah članicah opaziti vse večji razkorak med usposobljenostjo diplomantov in zahtevami glede znanja in spretnosti na trgu dela;
- N. ker se potrebe na trgu dela hitro spreminjajo; ker si je treba prizadevati za kakovostno izobraževanje in razvoj posameznikov ter podrobno preučiti prihodnje trende potreb na trgu dela, da se prilagodijo in posodobijo učni načrti in načrti usposabljanja, da bi zadovoljili potrebo po zagotavljanju nabora osnovnega znanja in strategij vseživljenjskega učenja ter ponudili prave spretnosti za prava delovna mesta, kot je uporaba novih tehnologij in družbenih omrežij, ne da bi to ogrozilo akademske naloge na področju prenosa znanja; ker mora spreminjanje modelov izobraževanja spremljati prilagajanje učiteljskega poklica, kar zadeva npr. znanja in spretnosti ter status in kariero;
- O. ker se znanja, tehnologije in poklici hitro razvijajo in ker bo posameznik v poklicnem življenju doživel več tehnoloških sprememb, zaradi česar je pomembno, da ima vsakdo dovolj trden nabor osnovnega znanja, da se bo lahko prilagodil temu razvoju;
- P. ker se je izkazalo, da spodbujanje gospodarske rasti, produktivnosti in celovitosti na nacionalni ravni močno vpliva na trg dela s povečanjem števila in kakovosti ustvarjenih delovnih mest ter boljšim vključevanjem mladih na trg dela;

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja sporočilo Komisije, zlasti njegov močan poudarek, namenjen odpravljanju brezposelnosti mladih z naložbami v znanja in spretnosti, pozivanju k posodobitvi sistemov visokošolskega izobraževanja, spodbujanju prvovrstnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja, prožnih učnih poti, vključno s spodbujanjem odprtih izobraževalnih virov, in učenja na delovnem mestu ter sodelovanju socialnih partnerjev pri njihovem načrtovanju; pozdravlja tudi ukrepe za obravnavo pomanjkanja dobro usposobljenih učiteljev in vodij usposabljanja, kot so učinkovitejše zaposlovanje in zadrževanje učiteljev ter strokovna podpora;
2. meni, da je vloga izobraževanja veliko širša od zgolj izpolnjevanja ekonomskih ciljev evropskih in nacionalnih strategij; v zvezi s tem potrjuje glavno poslanstvo izobraževanja, tj. posameznike pripraviti za življenje in aktivno državljanstvo v vedno bolj kompleksnih družbah;
3. ugotavlja, da si številne družine zaradi gospodarske in finančne krize ne morejo več privoščiti plačevanja za visokošolsko izobraževanje, zaradi česar se je na tej stopnji povečal osip; meni, da bi morale države članice vsem ljudem zagotoviti pravico do brezplačne, univerzalne in visokokakovostne izobrazbe ne glede na njihov ekonomski položaj;
4. opozarja, da večje znanje jezikov prispeva k spodbujanju mobilnosti in izboljšanju zaposljivosti ter k razumevanju drugih kultur in medkulturnim odnosom; v celoti podpira predlog Komisije za novo primerjalno merilo EU za znanje jezikov, v skladu s katerim bi morale do leta 2020 vsaj 50 % 15-letnikov obvladati prvi tuj jezik, vsaj 75 % pa bi se jih

moralo učiti drugi tuj jezik;

5. priznava, da pomeni slabo jezikovno znanje veliko oviro za prosto gibanje delavcev in mednarodno konkurenčnost podjetij v Uniji, zlasti na območjih, kjer evropski državljani živijo blizu meje s sosednjo državo z drugim jezikom; opozarja, da velja, da je učenje jezika veliko bolj učinkovito v otroških letih;
6. vztraja, da je treba zagotoviti mobilnost študentov, da se razširijo njihovo znanje jezikov in komunikacijske sposobnosti, kar so predpogoji za njihovo prilagajanje skupnemu trgu dela v EU;
7. poziva k celostnemu pristopu k izobraževanju in usposabljanju, ki obravnava akademske in poklicne vidike, ter opozarja, da je treba izobraževanju priznati širše poslanstvo v zvezi z osebno rastjo in razvojem; poziva k večji podpori pridobivanju in priznavanju znanja, ki temelji na neformalnem in priložnostnem učenju, ter poudarja vlogo takšnega učenja kot dela celotne strategije za vseživljenjsko učenje, katere cilj je socialno vključujoča družba znanja z močnimi posamezniki in aktivnimi državljani; poudarja, da bo izvajanje tovrstne strategije odvisno od stopnje neodvisnosti, ki jo lahko dosežejo mladi;
8. poziva države članice k izvajanju doslednih primerjalnih analiz z ustreznimi evropskimi modeli najboljše prakse na področju izobraževanja in zaposlovanja;
9. opozarja na krovne in druge cilje, h katerim se je EU zavezala v strategiji Evropa 2020, med katere sodijo uresničitev pametne, vključujoče in zelene rasti, oblikovanje močne in inovativne Evropske unije ter spodbujanje socialne vključenosti in večje solidarnosti, obenem pa tudi priprava državljanov na uspešno in izpolnjujoče življenje; opozarja na krovni cilj glede namenitve 3 odstotkov BDP za raziskave in razvoj;
10. poziva države članice, naj dajo prednost javnim izdatkom in naložbam v izobraževanje, usposabljanje, raziskave in inovacije; opozarja, da bo imelo zmanjšanje proračunov na teh področjih negativen vpliv na izobraževanje in da je vlaganje v ta področja bistveno za okrevanje gospodarstva Unije in njeno konkurenčnost na svetovni ravni ter da je treba doseči napredek pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020;
11. odločno podpira opazovanje nacionalnih razmer in začetek razprave na ravni Unije z ustreznimi zainteresiranimi stranmi glede učinkovitosti naložb in koristi na področju izobraževanja in usposabljanja; poudarja, da izobraževanje zagotavlja trajnostni razvoj, ki bi moral ostati prednostna naloga ne glede na sedanjo krizo;
12. poziva države članice, naj sprejmejo zakonodajo, ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete, invalidnosti, vere ali prepričanja in starosti na področju izobraževanja; poziva Svet, naj takoj sprejme horizontalno protidiskriminacijsko direktivo, ki je ključna za zagotovitev resnične enakosti ter odpravo pristranskosti in diskriminacije, tudi v šoli;
13. poziva države članice, naj zagotovijo enak dostop do izobraževanja in predlagajo ukrepe, ki bodo ustrezali potrebam učečih se, pri čemer naj posebno pozornost namenijo članom ranljivih skupin, zlasti tistim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo;

14. poziva k oblikovanju posebnih ukrepov za vzpostavitev boljše povezave med izobraževanjem in usposabljanjem ter delovnim okoljem, da se poveča konkurenčnost in predvidijo prihodnje potrebe trga dela; opozarja na pomen teritorialnih politik, ki spodbujajo ustanavljanje regionalnih inkubatorjev inovacij, v katerih se povezujejo ustvarjalna podjetja, univerze, vlagatelji in kulturne institucije, za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja;
15. priporoča vključitev izobraževanja in znanosti kot prednostnih področij v strateške dokumente držav članic za programsko obdobje 2014-2020, da bi se zagotovila sredstva za razvoj navedenih področij, uvedle nove izobraževalne tehnologije, vključno z izobraževanjem učiteljev, in zvišali standardi poučevanja;
16. poziva države članice, naj si prizadevajo za tesnejšo povezavo med ključnimi strateškimi izzivi politike, opredeljenimi med evropskim semestrom ter dejavnostmi v okviru odprte metode koordinacije, namenjenimi podpori držav članic pri zagotavljanju visokokakovostnega in dostopnega izobraževanja in usposabljanja tudi v času fiskalnih omejitev;

Mladi – naložba v prihodnost

17. opozarja, da imajo mladi velik potencial in ključno vlogo pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020 na področju izobraževanja in zaposlovanja; opozarja države članice na tesno povezanost osipa, pomanjkanja spretnosti, povezanih z zaposlovanjem, in brezposelnosti mladih; opozarja tudi, da so predšolska vzgoja in varstvo ter pomembna vloga staršev temelj za prihodnje učenje in razvoj mladih, vendar mora tovrstno izobraževanje potekati izključno na igriv način ter ne sme vključevati šolskih metod in pritiska v obliki ocen;
18. poudarja, da so mladi tudi najbolj ranljiv segment družbe; poudarja pomen priznavanja mladih kot prednostne skupine v socialni viziji Unije in pomen krepitve mobilnosti mladih; poziva države članice, naj poleg tega spodbujajo politike proti nasilju, da se zmanjša osip in zagotovi dejanski dostop do izobraževanja za vse;
19. poziva k priznavanju in sodelovanju mladinskih organizacij in organizacij civilne družbe pri načrtovanju in izvajanju strategij vseživljenjskega učenja; poudarja tudi vlogo mladinskih organizacij in organizacij civilne družbe kot ponudnikov dopolnilnega izobraževanja za neformalno in priložnostno učenje in možnosti prostovoljstva, v okviru katere učečim se in mladim pomagajo pridobiti medpredmetna znanja in spretnosti ter individualne osebne sposobnosti, kot so ustvarjalno in kritično razmišljanje, samoiniciativnost, obdelava informacij in reševanje težav, timsko delo in komuniciranje ter samozavest, vodstvene sposobnosti in podjetništvo;
20. poziva k priznanju kvalifikacij, ki jih mladi pridobijo med študijem na tujih univerzah, zlasti kvalifikacij, pridobljenih v okviru programa Erasmus;
21. poziva k sodelovanju učečih se in organizacij, katerim pripadajo, pri odločanju o izobraževanju ter poudarja dejstvo, da bi moralo učenje temeljiti na strukturiranem dialogu z učečimi se, kar zadeva prilagajanje učnega načrta in metod, ki spodbujajo pristop vseživljenjskega učenja;

22. poziva države članice, naj spodbujajo privlačnost poklicnega izobraževanja in usposabljanja in izboljšajo njegovo skladnost s potrebami na trgu dela ter ga kot sestavni del vključijo v izobraževalni sistem in zagotovijo njegovo kakovost; poziva k dajanju večjega poudarka pridobivanju osnovnih znanj s formalnim in neformalnim učenjem že v otroških letih, pa tudi med odraslimi, in medpredmetnim znanjem in spretnostim, zlasti z uvedbo usposabljanja na področju podjetništva in IKT v sodelovanju s poslovnim sektorjem, in s krepitvijo ustvarjalnosti, da bi mladim pomagali pri vstopu na trg dela ter povečali njihovo zaposljivost in prispevali k razvoju priložnosti za ustanovitev lastnega podjetja; poudarja, da morajo države članice zagotoviti mehanizme podpore za primer neuspeha novoustanovljenih podjetij in odpraviti birokratske ovire;
23. priznava pomen razvoja in izvajanja sistemov na podjetništvu temelječega izobraževanja po Evropi; poudarja, da se dostop študentov do podjetniškega izobraževanja razlikuje in je pogosto določen na ravni institucije; zato poziva države članice ter lokalne in regionalne organe, naj v sodelovanju z izobraževalnimi institucijami v vsebino učnega načrta v osnovnem izobraževanju, poklicnem usposabljanju in visokošolskem izobraževanju vključijo elemente podjetniškega izobraževanja; meni, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti preseganju neskladij in obsežnih razlik pri razvoju podjetniškega izobraževanja, kot jih je pokazala raziskava o podjetništvu v visokošolskem izobraževanju iz leta 2008 in potrdil simpozij na visoki ravni v Budimpešti leta 2011;
24. poudarja dejstvo, da je potrebna višja raven znanja in spretnosti; poudarja, da je treba povečati privlačnost in vrednost učnih predmetov na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM) ter področij s pričakovanim pomanjkanjem delovne sile in v katerih bo v naslednjih letih potrebnih več kvalificiranih delavcev in ki bodo verjetno zagotavljala kakovostna in trajnostna delovna mesta (na primer zeleno gospodarstvo, poslovne storitve, IKT, zdravstvo in izobraževanje); ob priznavanju, da so učni predmeti na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike zelo pomembna pomoč mladim pri iskanju zaposlitve v času krize, poziva tudi k ustreznemu ravnovesju med pridobivanjem teoretičnega znanja in praktičnih znanj med študijem, ne da bi pri tem zanemarili študij družboslovja;
25. poziva države članice, naj zagotovijo tudi učinkovitejše izobraževanje s poudarkom na medpredmetnih spretnostih, jezikovnih znanjih in podjetniških veščinah, da bi dosegli večjo stopnjo zaposljivosti v celotni EU; poziva države članice, naj izobražujejo svoje državljane o pravicah, ki izhajajo iz evropskega državljanstva, državljanskih dolžnostih in zavezah ter o tem, kako lahko izkoristijo pravico do prostega gibanja v EU; poudarja, da je treba za razvoj aktivnega državljanstva in socialne vključenosti v obdobju šolanja ustrezno pozornost nameniti tudi humanističnim vedam;
26. poudarja, da je treba o učnih predmetih razmišljati z vidika razvijajočih se in prenosljivih spretnosti ter multidisciplinarnosti, hkrati pa razvijati možnosti za prehod med usposabljanji; poudarja, da bi bilo treba poseben poudarek nameniti poučevanju predmetov in vsebin, ki so bile v nacionalnih in mednarodnih statističnih podatkih za posamezne države članice izpostavljene kot pomanjkljive;
27. poudarja, da se je treba osredotočiti na povezavo med izobraževanjem, pričakovanji mladih in potrebami trga dela, da bi zagotovili lažji in visokokakovosten prehod iz

izobraževanja na trg dela, česar cilj je tudi zagotavljanje samostojnosti mladih;

28. poudarja, da je pomembno podpirati mlade, zlasti tiste, ki se ne izobražujejo, niso zaposleni ali se ne usposablajo, s spodbujanjem visokokakovostnega pripravništva in vajeništva, izobraževalnih programov za drugo priložnost, dobro uveljavljenega dualnega sistema učenja in učenja na delovnem mestu ter posebnih ukrepov za podpiranje dostopa mladih do visokošolskega izobraževanja in njihovega dejavnega vključevanja v izobraževanje in delo; meni, da so to pomembni koraki pri prehodu iz izobraževanja v poklicno življenje ter pri zniževanju stopenj brezposelnosti mladih;
29. poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za večjo udeležbo zaposlenih in brezposelnih v programih poklicnega preusmerjanja in preusposabljanja, da bi zmanjšale tveganje brezposelnosti, zlasti dolgotrajne brezposelnosti, za delavce v skupini poklicev, po katerih je vse manj povpraševanja;
30. poziva države članice, naj delodajalce spodbujajo, da bodo ponudili več kakovostnih vajeništev, ter pripravijo jasna merila kakovosti za preprečevanje zlorab in olajšajo upravne postopke za podjetja, ki mladim nudijo priložnosti za delo ali usposabljanje, da bi se izboljšale njihove poklicne poti;
31. opozarja države članice na vlogo programov EU pri spodbujanju izobraževanja, mobilnosti, jezikovnih znanj, aktivnega državljanstva, evropskih vrednot, kulturne zavesti ter drugih dragocenih znanj in spretnosti, ki prispevajo k boljši zaposljivosti in krepitvi medkulturnega razumevanja mladih; poudarja, da jih je treba nadalje podpirati v večletnem finančnem okviru 2014–2020, pri čemer se je treba osredotočiti na učno mobilnost, sodelovanje in reformo politike;
32. opozarja na dodano vrednost izkušenj iz tujine, ki pomagajo osebam, ki predčasno opustijo šolanje, in mladim brez izobrazbenih kvalifikacij najti delovna mesta; meni, da je program Erasmus+ odličen okvir, prek katerega je mogoče tudi osebam iz te kategorije omogočiti, da del svojega poklicnega usposabljanja opravijo v tujini;
33. pozdravlja ponovno osredotočenje na doseganje samodejnega priznavanja primerljivih akademskih stopenj izobrazbe in njegov cilj, da se vsi študentje obravnavajo enakopravno, ne glede na kraj podelitve kvalifikacij; poziva države članice, naj v zvezi s tem povečajo svoja prizadevanja za priznavanje akademskih stopenj izobrazbe;
34. poudarja težave pri vključevanju na trg dela po koncu študija ter dolgotrajno brezposelnost in prisilno nedejavnost, zlasti v času gospodarske krize, čemur smo trenutno priča; poziva države članice, naj vzpostavijo potrebne spremljevalne politike za premagovanje teh prekinitev na poklicni poti;
35. poziva države članice, naj vlagajo v mehanizme za čimprejšnjo oživitev trga dela in programe zaposlovanja, ponudijo delovne izkušnje in spodbujajo zaposlitvene priložnosti, vzpostavijo boljše smernice in prilagojene karijerne centre ter zagotovijo usposabljanje in obnovitvene tečaje mladim, ki izgubijo svoja delovna mesta ali končajo formalno izobraževanje, da bi jim omogočili postati samostojni, živeti neodvisno življenje ter si zagotoviti poklicni razvoj;

36. poziva države članice, naj hitro uveljavijo evropsko jamstvo za mlade, učenje na delovnem mestu, vajeništva in dualne sisteme učenja, ki so enostavno dostopni in usmerjeni v poklicno pot, zagotovijo ustrezne delovne pogoje, ki imajo močno izobraževalno komponento in so povezani s procesom pridobivanja kvalifikacij, in sodelujejo z regijami pri zagotavljanju, da bo pobuda za zaposlovanje mladih (YEI) dejansko dopolnjevala obstoječe regionalne in nacionalne ukrepe za boj proti brezposelnosti mladih; opozarja, da bi morale te vrste začasne zaposlitve zagotavljati pot k stalni zaposlitvi; prav tako poziva k instrumentom financiranja iz kohezijske politike kot podpornemu ukrepu;
37. opozarja, da program jamstva za mlade ne more nadomestiti strukturnih prizadevanj in reform, ki bodo morale izobraževalne sisteme in trge dela v nekaterih državah članicah pripraviti na prihodnje izzive;
38. poziva države članice, naj zaustavijo zmanjševanje porabe za podporo za zaposlovanje in izobraževanje mladih; poudarja, da bi bilo treba sredstva in instrumente iz sistema jamstva prednostno uporabiti v ta namen; meni, da bi morale države članice kot podporni ukrep uporabiti tudi sredstva kohezijske politike ter da bi morala biti taka sredstva namenjena zlasti projektom, ki podpirajo zaposlovanje in izobraževanje mladih;
39. poziva k celostnemu pristopu, ki izkorišča možnosti financiranja, ki jih zagotavljajo Evropski socialni sklad (ESS), Kohezijski sklad in nacionalni viri financiranja, za doseganje pametne rasti; poudarja vlogo ESS pri podpiranju naložb v izobraževanje in usposabljanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje; zato poziva k ohranitvi najmanjšega skupnega deleža za Evropski socialni sklad v višini 25 % proračuna, dodeljenega kohezijski politiki; poleg tega meni, da je pomembno, da države članice povečajo ozaveščenost svojih izobraževalnih ustanov o drugih možnostih financiranja EU za izobraževalne namene;
40. poudarja potrebo po ozaveščanju učiteljev o ključnih spretnostih, kot so tehnike za učenje učenja, družbene in državljske spretnosti, prevzemanje pobude, kulturno ozaveščanje in samoizražanje; zato opozarja na pomen vlaganja v vseživljenjsko usposabljanje učiteljev;
41. opozarja, da je na podnacionalni ravni mogoč dostop do najbolj točnih in pravočasnih informacij o regionalnih trgih dela, lokalni in regionalni organi pa imajo lahko pomembno vlogo pri ugotavljanju neuskkljenosti med povpraševanjem in ponudbo znanj in spretnosti, pri ponujanju ustreznih programov preusposabljanja in poklicnega usposabljanja ter pri spodbujanju naložb v odgovor na povpraševanje na lokalni ravni;
42. poudarja, da učenci v mnogih oddaljenih in prikrajšanih mikroregijah zelo težko fizično dostopajo do šol, kar prispeva k občutnem povečanju stopnje osipa; zato poziva države članice, naj glede na izredno težek ekonomski položaj, ki pesti večino evropskih državljanov, sprejmejo konkretne ukrepe za premagovanje tovrstnih ovir;
43. pozdravlja oblikovanje novega evropskega zavezništva za vajeništvo; poziva države članice, naj vključijo poklicne prakse v svoje reforme in ukrepe kot del načrtov za zagotavljanje jamstva za mlade ter zagotovijo evropsko in nacionalno financiranje za ta namen;

Velika osredotočenost na partnerstva

44. poudarja dejstvo, da trdna partnerstva temeljijo na sinergijah med finančnimi in človeškimi viri ter prispevajo k deljenju stroškov vseživljenjskega učenja, kar je zlasti pomembno v času varčevalnih ukrepov in bo prispevalo k zaustavitvi upada javnih naložb v zaposlovanje mladih in izobraževanje; opozarja, da partnerstva pozitivno vplivajo tudi na izobraževanje in usposabljanje, s tem ko prispevajo k izboljšanju njune kakovosti in dostopnosti, istočasno pa ohranjajo celovitost in samostojnost izobraževalnih institucij;
45. poziva k spodbujanju socialnega in civilnega dialoga o izobraževanju in usposabljanju tako na nacionalni ravni kot na ravni Unije ter h krejitvi vloge socialnih partnerjev pri oblikovanju politike;
46. meni, da je spodbujanje javno-zasebnih partnerstev pomemben korak k zagotovitvi skupne odgovornosti za izobraževanje in razvoj poklicne poti z namenom pomagati diplomantom, da se hitreje prilagodijo zahtevam industrije in trga, ter k zagotovitvi, da so na voljo dodatna sredstva za posodobitev izobraževalnega procesa kot odziv na tehnološke spremembe;
47. ugotavlja, da v sporočilu Komisije z dne 20. novembra 2012 z naslovom „Ponovni razmislek o izobraževanju: naložbe v spretnosti za boljše socialno-ekonomske rezultate“ niso določeni dejanski izvedbeni ukrepi za sodelovanje med izobraževalnim sektorjem ter različnimi socialnimi in poslovnimi partnerji; poziva Komisijo, naj dejavno vabi k podpori in spodbudam ter drugim oblikam sodelovanja z zasebnim sektorjem za izboljšanje izobraževanja, da bi bili študenti bolje pripravljeni na prehod iz izobraževanja na trg dela;
48. poziva države članice, naj izboljšajo sodelovanje in partnerstva med poslovnim in izobraževalnim sektorjem na vseh ravneh, vključno s socialnimi partnerji in delodajalci ter študenti in mladinskimi organizacijami, zlasti v zvezi s pripravo učnih načrtov, svetovanjem in z zagotavljanjem izobraževanja, usposabljanja in specializacije, z raznolikimi učnimi načrti, ki bolje izpolnjujejo zahteve trga dela in prispevajo k iskanju trajnostne rešitve za težavo neskladja znanj in spretnosti; poziva tudi k spodbujanju socialnega in civilnega dialoga tako na nacionalni ravni kot na ravni Unije ter h krejitvi vloge socialnih partnerjev pri oblikovanju politike;
49. pozdravlja koalicije znanja ter koalicije sektorskih znanj in spretnosti, ki so vključene v predlog Komisije za nov večletni program na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa; meni, da so te koalicije inovativni in trajnostni načini za povečanje človeškega kapitala;
50. poudarja skupno odgovornost različnih akterjev na področju vseživljenjskega učenja, kot so izobraževalne institucije, javni organi, podjetja in posamezniki, ki so odgovorni za svoje življenje;
51. poziva Komisijo in države članice, naj skrbno proučijo koncept delitve stroškov kot način financiranja izobraževanja; opozarja, da se mehanizmi delitve stroškov ne smejo spodbujati na račun posameznika; enakosti in univerzalnemu dostopu je treba dati prednost ob vseh reformah sistemov izobraževanja in usposabljanja;

52. poziva k nadaljnemu sodelovanju med izobraževalnimi ustanovami in ponudniki izobraževanja, poslovnim sektorjem, socialnimi partnerji, civilnimi organizacijami ter lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi oblastmi kot tudi zavodi za zaposlovanje z namenom izmenjave najboljših praks, spodbujanja partnerstva ter zagotavljanja kakovostnih praks, pripravništev in vajeništev kot učinkovitega načina obravnavanja prostih mest in trajnostnega vključevanja ljudi v obdobju prehoda iz izobraževanja v zaposlitev; poudarja, da je treba zagotoviti združljivost teh praks z ukrepi in pobudami, sprejetimi na ravni EU; spodbuja tudi uporabo različnih evropskih programov in skladov, zlasti regionalnih;
53. meni, da je ključno priznati pomen združevanja javnih in zasebnih naložb v izobraževanje in usposabljanje; hkrati poudarja, da se je treba zavarovati pred možnimi neželenimi stranskimi učinki, kot je omejitev dostopa socialno-ekonomsko prikrajšanim skupinam do izobraževanja in usposabljanja;

Vidik vseživljenjskega učenja

54. poudarja demografske spremembe v Uniji, kot so staranje prebivalstva, nizka rodnost ter beg možganov in človeškega kapitala; posledično poudarja potrebo po pridobivanju novih znanj in spretnosti ter kompetenc skozi vse življenje za spopadanje z izzivi, ki jih postavlja svetovno gospodarstvo, in v odziv na nove zahteve na trgu dela;
55. poudarja pomen priznavanja izobraževanja kot človekove pravice, do katere morajo imeti dostop vsi, pri čemer sta cilja osebni in družbeni razvoj ter pridobivanje znanj in spretnosti za življenje; poziva države članice, naj izboljšajo odprt dostop do vseh izobraževalnih in znanstvenih gradiv, da bi se znižali stroški izobraževanja in raziskav, zlasti ob upoštevanju nedavnih zmanjšanj proračuna na teh področjih po vsej Uniji;
56. spodbuja države članice, naj podpirajo sodelovanje in sinergije na področju vseživljenjskega učenja, zlasti zaradi širjenja dostopa do učenja ter zaradi oblikovanja, prilagajanja in posodabljanja učnih načrtov vzgojno-izobraževalnih zavodov – na primer s hitro razvijajočimi se možnostmi digitalnega učenja in odprtimi izobraževalnimi viri – z namenom izpolnjevanja pričakovanj mladih in obravnavanja novih izzivov sodobnega sveta;
57. pozdravlja pobudo „Odpiranje izobraževanja“, ki jo je napovedala Komisija in katere cilj je izboljšati učinkovitost, dostopnost in enakost sistemov izobraževanja, usposabljanja in učenja z okrepljenim vključevanjem IKT in novih tehnologij v izobraževanje in usposabljanje; poziva vse države članice, naj podpirajo pobude za odpiranje izobraževanja;
58. z zaskrbljenostjo opaža velike razlike v razpoložljivih virih IKT ter znanju na področju IKT v šolah in visokošolskih institucijah med državami članicami in znotraj njih; poudarja, da bi bilo treba v vse sektorje izobraževanja in usposabljanja vključiti tudi uporabo infrastrukture IKT in znanje na področju IKT, da bi bili študenti kar najboljše pripravljene na digitalno dobo;
59. opozarja na pomen visokokakovostnega izobraževanja učiteljev in vodij usposabljanja, ki ga je treba dopolnjevati z mobilnostjo in strokovnim usposabljanjem pedagoških delavcev

skozi celotno obdobje njihove poklicne poti; poudarja dejstvo, da sta izbira in usposabljanje učiteljev, vključno z usposabljanjem na delovnem mestu, bistveni za zagotovitev splošne kakovosti izobraževalnega sistema;

60. poudarja potrebo po inovativnih metodah poučevanja in vsebinah, ki posredujejo didaktiko učečim se („učenje učenja“), tudi ob upoštevanju učencev iz ranljivih družbenih skupin ali učencev s posebnimi izobraževalnimi potrebami; zlasti opozarja na hitre spremembe na področju IKT, digitalnih medijev in podjetniškega izobraževanja; poudarja pomembno vlogo drugih vzgojiteljev (na primer mladinskih delavcev, učiteljev odraslih, svetovalcev na področju poklicnega usmerjanja in staršev) in njihovo dragoceno sodelovanje v odziv na spreminjajočo se naravo izobraževanja;
61. poziva države članice, naj vlagajo v vseživljenjsko učenje za učitelje in tako pripomorejo k njihovemu poklicnemu in osebnemu razvoju ter naj krepijo status učiteljev in izboljšajo njihove delovne razmere; poleg tega poudarja možne prednosti evropske izkušnje poučevanja v tujini;
62. poziva, da morajo biti učitelji cenjeni in ustrezno priznani, da bi izboljšali kakovost poučevanja učencev;
63. poudarja pomen uvedbe enotnih in objektivnih meril za ocenjevanje učinkovitosti in uspešnosti dela učiteljev ter njihovega vpliva na akademske rezultate študentov in njihov osebni razvoj;
64. poudarja pomen osebno prilagojenih poti za pomoč ljudem pri posodabljanju in nadgradnji njihovih produkcijskih, družbenih ter ekonomskih znanj in spretnosti v teku celega življenja; meni, da so individualno usposabljanje, inštrukcije in mentorstvo sredstva za prenos znanja in strokovnega znanja na učeče se ter za določitev njihovih osebnih prednosti ter znanj in spretnosti, potrebnih za posebne poklice;
65. meni, da je potreba po razširitvi dostopa do učenja glavna prednostna naloga Unije, pri čemer je potrebno jasno osredotočenje na vse, ki nimajo zadostne ravni osnovnih znanj in spretnosti; spodbuja države članice, naj uvedejo posebne ukrepe v obliki finančne podpore ljudem z nižjim socialno-ekonomskim statusom, da se vsem zagotovijo možnosti za doseganje najvišje možne ravni izobrazbe, ter zagotovijo izpolnitev potreb in blaginjo učečih se;
66. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo izobraževalni sistemi zadostili potrebam vseh bodočih dijakov in študentov ves čas njihovega šolanja, in naj še naprej ohranijo vključujoč in celovit sistem izobraževanja in usposabljanja ter nudijo prilagojene podporne rešitve in individualizirane poti, zlasti za tiste iz ranljivih družbenih skupin, ki jim grozi neudeležba ali izključenost, kot so Romi in druge manjšine, migranti ter osebe z duševno in telesno motnjo ter s posebnimi izobraževalnimi potrebami;
67. poudarja potrebo po vključevanju načela enakosti spolov, zlasti na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM), na katerih so ženske odločno premalo zastopane, da se odpravijo poklicna segregacija in diskriminacija pri plačilu ter diskriminacija na podlagi spola in spolne usmerjenosti na področju izobraževanja, ter poziva k politikam, ki bodo najbolj ranljive in prikrajšane skupine, vključno s starejšimi,

pritegnile k učenju in zagotovile njihovo socialno vključenost; v zvezi s tem spodbuja države članice, naj uvedejo posebne ukrepe v obliki praktične pomoči, finančne podpore ali nadaljnega usposabljanja;

68. poziva države članice, naj prikrajšanim dijakom in študentom v celotnem obdobju njihovega šolanja zagotavljajo širok nabor podpornih struktur, kot so štipendije, študentska posojila pod ugodnimi pogoji, inštrukcije, mentorstvo in pomoč pri mreženju, da bi preprečili njihov osip na srednješolski in visokošolski stopnji, ter naj jim na visokošolski stopnji pomagajo pri dostopu do programa Erasmus, v katerem je trenutna raven udeležbe študentov iz družin z nižjimi dohodki nižja od povprečja, ter spodbujajo njihov dostop do kakovostnega pripravništva v podjetjih, javni upravi in medijih, da bi pridobili ustrezne delovne izkušnje in podporno omrežje za prihodnje poklicne uspehe, obenem pa njihove posebne poglede vključijo v institucionalno kulturo;
69. vztraja, da je treba sprejeti ciljno usmerjen pristop v poklicnem usposabljanju otrok s posebnimi učnimi potrebami ter invalidnih otrok in odraslih, da bi se povečal njihov dostop do izobraževanja, podprle njihove družine in omogočil razvoj njihovega potenciala;
70. meni, da bi si morale države članice močno prizadevati, da bi zmanjšale osip in tako dosegle krovne cilje strategije Evropa 2020, v skladu s katerimi naj bi bila stopnja osipa manj kot 10 %, in sicer z uvedbo visokokakovostnih programov izobraževanja v zgodnjem otroštvu, razvojnih programov in programov varstva otrok, ki bodo prilagojeni starostni skupini in bodo zajemali celotno obdobje zgodnjega otroštva, in sicer od rojstva do šestega leta starosti, in do katerih bodo imeli vsi otroci enak dostop;
71. nadalje opozarja, da je zagotavljanje širokega sklopa zunajšolskih dejavnosti in vključevanje staršev v proces izobraževanja bistveno, da se odpravijo neenakosti, ki izhajajo iz prikrajšanosti v zgodnjem otroštvu, prepreči izobraževanje prikrajšanih učencev v posebnih, ločenih šolah ter ustavi medgeneracijsko prenašanje revščine in socialne izključenosti, kar bi lahko spremljali v sodelovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, kot so uveljavljene lokalne nevladne organizacije;
72. deli zaskrbljenost Komisije zaradi zaskrbljujoče nizke ravni udeležbe v izobraževanju odraslih v večini držav članic, povprečna raven koriščenja v EU je namreč 8,9 %; zato poudarja potrebo po osredotočenju na nizkokvalificirane odrasle in na vlogo, ki jo ima izobraževanje in usposabljanje odraslih pri doseganju teh skupin, kot tudi potrebo po osredotočenju na medgeneracijsko učenje; opozarja na priložnosti, ki jih lahko ponudijo digitalno učenje in odprti izobraževalni viri glede dostopa do izobraževanja in usposabljanja; ponovno poudarja pomen promoviranja digitalne pismenosti ter dostopa do IKT in njihove uporabe v vse starostnih skupinah prebivalstva;
73. poziva države članice, naj za namene socialne solidarnosti in reševanja demografskih izzivov spodbujajo prostovoljne dejavnosti za vse starostne skupine in naj spodbujajo usposabljanja, potrebna za sektor nege in oskrbe ter podpore;
74. izpostavlja možnosti, ki jih zagotavljajo množični prosto dostopni spletni učni programi (MOOC) v smislu dostopnosti visokokakovostne izobrazbe za vse, saj zagotavljajo prožnejše in ustvarjalnejše načine učenja in spodbujajo enakost vseh študentov, ter v

smislu zmanjševanja stroškov izobraževanja tako za študente kot tudi za univerze;

75. priznava dejstvo, da je odprava predsodkov, zaradi katerih študenti ne izkoriščajo izobraževalnih poti, ki niso nujno sprejete kot poti, ki vodijo do priznanih poklicnih poti in položajev v družbi, bistvena pri boju proti brezposelnosti in krepi privlačnost poklicnega izobraževanja in neformalnega učenja; poudarja tudi, da bi bilo treba študente v času visoke brezposelnosti mladih dejavno obveščati o dejanskih izgledeh za zaposlitev na podlagi njihovih odločitev glede izobraževanja; v zvezi s tem poziva države članice, naj promovirajo programe, ki zagotavljajo poklicno usmerjanje in podporo za učeče se pri izbiri poklicne poti;
76. meni, da je izvajanje sistemov poklicnega usmerjanja in razvoja poklicnih poti pomemben korak k usmerjanju mladih po pravi izobraževalni in poklicni poti ter da bo to okrepilo njihovo motivacijo za učenje in poklicno usposabljanje;
77. odločno podpira oblikovanje evropskega prostora spretnosti in kvalifikacij, da se dosežeta preglednost in priznavanje kvalifikacij, pridobljenih v okviru poklicnega izobraževanja in usposabljanja ali visokošolskega izobraževanja; predlaga, kadar je to primerno, razširitev priznavanja tudi na kvalifikacije, pridobljene zunaj formalnega sistema izobraževanja in usposabljanja, ki se lahko štejejo kot orodje za krepitev moči, demokratično sodelovanje in socialno vključenost ter kot pot do vključitve ali ponovne vključitve ljudi na trg dela;
78. poudarja pomen pravočasnega izvajanja in poročanja o izvajanju pobud, namenjenih izboljšanju čezmejnega priznavanja kvalifikacij v Uniji, zlasti Evropskega kvalifikacijskega okvira (EQF), evropskega sistema zbiranja in prenašanja kreditnih točk (ECTS) ter evropskega sistema kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (ECVET);
79. poziva države članice, naj pripravijo primerjalni okvir za univerzitetne diplome, ki bo zagotovil referenčno točko za izobrazbo ter znanja in spretnosti, pridobljene v okviru izobraževalnih sistemov;
80. poziva države članice, naj v sodelovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi redno spremljajo in ocenjujejo, ali je njihovim izobraževalnim sistemom in programom uspelo pomagati članom ranljivih družbenih skupin, ali jim je uspelo zavarovati enak dostop do vključujočega in kakovostnega izobraževanja na vseh ravneh in ali so spretnosti, ki so jih dijaki in študenti pridobili v okviru izobraževanja in usposabljanja, pripomogle k njihovi zaposljivosti, socialnemu vključevanju in aktivnemu državljanstvu; poleg tega poziva države članice, naj čim prej začnejo ukrepati na podlagi priporočil v zvezi z izobraževanjem v evropskem semestru in drugih priporočil Komisije;
81. poziva Komisijo, naj spremlja, ali so države članice sprejele ustrezne ukrepe za reformo svojih izobraževalnih sistemov, da bi dosegli navedene cilje;

* * *

82. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

OBRAZLOŽITEV

Ozadje

Komisija je 20. novembra 2012 predstavila svoje sporočilo z naslovom „Ponovni razmislek o izobraževanju: naložbe v spretnosti za boljše socialno-ekonomske rezultate“. V dokumentu so navedeni predlogi dejanskih ukrepov na ravni Unije in podana priporočila za pobude na nacionalni ravni na naslednjih treh glavnih področjih:

1. zagotavljanje pravih spretnosti za zaposljivost;
2. novi pristopi k poučevanju in učenju;
3. novi pristopi k financiranju in partnerstvu.

Sporočilo predlaga vzpostavitev pravih spretnosti za zaposljivost, izboljšanje osnovne pismenosti in računske pismenosti ter krepitev medpredmetnih in podjetniških spretnosti. Poudarja tudi, da je treba razviti partnerstva, da se vzpostavijo prave strategije za spretnosti, in spodbujati razprave o financiranju izobraževanja.

Učinkovitost poučevanja in učenja se lahko poveča z boljším priznavanjem spretnosti in kvalifikacij v Evropi. To bi spodbudilo mobilnost in prispevalo k zmanjšanju brezposelnosti. Spodbujati bi bilo treba uporabo odprtih izobraževalnih virov in novih tehnologij, da se razširi dostop do učnih gradiv in poveča sodelovanje študentov. Učitelji morajo imeti dostop do ustreznega usposabljanja, da posodobijo svoje spretnosti.

Teme sporočila so podrobneje razčlenjene v šestih drugih delovnih dokumentih služb Komisije. Sporočilu je priložen tudi pregled izobraževanja in usposabljanja za leto 2012, ki vključuje pomembne informacije, povezane z vsebino.

Ugotovitve poročevalke

V sedanjih razmerah gospodarskih pretresov v Evropi in drugod po svetu sta dva od največjih izzivov brezposelnost in sposobnost ljudi za preživetje. Boj proti brezposelnosti mora biti naš glavni cilj, v zvezi s tem pa imata glavno vlogo izobraževanje in usposabljanje. Dolgoročno sta izobraževanje in razvoj spretnosti ključna za inovacije in gospodarsko rast. Vendar mora biti visokokakovostno izobraževanje, ki zagotavlja spretnosti, uporabne za potrebe na trgu dela, usklajeno z razvojem osebnih kompetenc in družbenimi nagnjenji.

Vzgojno-izobraževalni zavodi si trenutno prizadevajo za to; skoraj vse države OECD so med letoma 1980 in 2005 znatno povečale porabo za izobraževanje, vendar se je uspešnost povečala le v nekaterih. Za izboljšanje kakovosti naših vzgojno-izobraževalnih zavodov brez uvajanja novih bremen so potrebne sistemske spremembe. Neformalno in priložnostno učenje in delo v mladinskih organizacijah bi bilo treba bolje organizirati in uskladiti s formalnim

izobraževanjem. Partnerstva med univerzami in podjetji, učenje na delovnem mestu ter boljše načrtovane strategije vseživljenjskega učenja lahko pomenijo nove spodbude za reformo izobraževanja in usposabljanja.

Poročevalka poudarja, da je nujno treba opredeliti prava znanja in spretnosti za sedanje razmere; ne le za študente in mlade, ki vstopajo na trg dela, ampak tudi za druge ljudi, ki se morajo prekvalificirati, da bi izboljšali svoj osebni položaj glede zaposlitve, socialne vključenosti, družinskega življenja, aktivnega državljanstva ali na primer samopodobe. Nove pridobljene kompetence in medpredmetna znanja in spretnosti bi morale prispevati k izpolnjevanju finančnih, socialnih in osebnih potreb ljudi.

Brezposelnost med mladimi do 25. leta starosti je marca 2013 v EU dosegla 23,5 %. Hkrati ni bilo mogoče zapolniti 2 milijonov prostih delovnih mest. Poročevalka poudarja, da je ta težava nedvoumna posledica sedanjih razmer, v katerih se potrebe na sedanjem trgu dela ne ujemajo s priložnostmi, ki jih zagotavljajo vzgojno-izobraževalni zavodi. Za nekatera prosta delovna mesta so potrebna znanja in spretnosti, ki jih danes nima dovolj mladih. Poleg tega je na trgu veliko povpraševanje po ljudeh z izobrazbo s področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM).

Pri obravnavanju vprašanja slabega ujemanja med spretnostmi in potrebami na trgu dela je pomembno, da se osredotočimo na kritično neskladje med dojemanjem sanjske službe študentov in potrebami na trgu dela po usposobljenih in dobro izobraženih zaposlenih. Druga težava je stereotipno dojetje izobraževalnih poti žensk in moških. Vendar pa bosta izpostavljanje dodane vrednosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter odmik od povsem formalnega izobraževanja prispevala k spremembi tega dojemanja. Poleg tega se je pokazalo, da večja raznolikost spolov na delovnem mestu in pri timskem delu na splošno prispeva k večji uspešnosti in boljšim rezultatom.

Poročevalka želi opozoriti na statistične podatke evropske panorame znanja in spretnosti („EU Skills Panorama“)¹, da bi poudarila naslednje trende v Evropi:

1. večje število visokokvalificiranih delovnih mest (kot so pravni svetovalci, višji uradniki in vodilni kadri);
2. manjši delež nizkokvalificiranih delovnih mest (kot so obrtniška delovna mesta);
3. eden od treh zaposlenih je preveč ali premalo kvalificiran (kar odraža zelo razširjeno slabo ujemanje med spretnostmi in potrebami na trgu dela);
4. zaposlovanje v zasebnem sektorju se hitreje in bolje odziva na poslovni cikel v primerjavi z javnim sektorjem;
5. najbolj deficitarni poklici se nahajajo na primer na področju zdravstva (zlasti zdravniki, farmacevti in medicinske sestre), na področju IKT (zlasti svetovalci na področju informacijske tehnologije in programerji), na področju inženirstva (zlasti specializirani inženirji) in na področju financ (strokovnjaki s področja poslovanja, npr. računovodje).

Neformalno in priložnostno učenje, delo mladinskih organizacij, kakovostna pripravništva, vajeništva in prostovoljstvo bi bilo treba priznati kot sredstva, ki vzpostavljajo prve povezave

---

¹ www.euskillspanorama.ec.europa.eu.

med življenjem študentov in trgom dela ter med mlade razširjajo inovacijski duh. Poleg tega delovne izkušnje, pridobljene med študijem, mladim pomagajo pridobiti spretnosti, ki jih potrebujejo za prehod v zaposlitev. Tudi individualne osebne sposobnosti, kot so kritično razmišljanje, timsko delo, reševanje težav, komuniciranje, samozavest, dajanje pobud in vodenje, so potrebne za boljšo pripravljenost na poklicno in zasebno življenje.

Poročevalka želi države članice pozvati tudi, naj zagotovijo sredstva za spodbujanje učenja na delovnem mestu in dualnega sistema učenja, ki sta zelo pomembna pri prehodu iz šole na delo. Poleg tega je pomembno vlagati v kakovost in standard, katerega razvoj je treba nadaljevati.

Znanje jezikov je bistveno, ker spodbuja mobilnost delavcev in študentov, s čimer povečuje njihovo zaposljivost ter jim zagotavlja samozavest na delovnem mestu. Ustrezno znanje jezikov evropskim državljanom omogoča, da čim bolj izkoristijo poklicne priložnosti v tujini. Sprejetje primerjalnih meril je potreben korak na poti k boljšemu znanju jezikov v Evropi. To bo delovalo kot spodbuda za izboljšanje učnih rezultatov študentov ter prispevalo k izpolnitvi barcelonskega cilja, tj. znanje maternega jezika in dveh tujih jezikov.

Poročevalka se želi osredotočiti na naslednje glavne cilje:

- obravnavanje vprašanja brezposelnosti mladih, tj. zgoraj navedenih 23,5 % mladih Evropejcev;
- posodobitev izobraževalnih sistemov, ki so zastareli in ustvarjajo neujemanje med priložnostmi, ki jih zagotavljajo vzgojno-izobraževalni zavodi, in trenutnim trgom dela, ter načrtovanje novih sistemov z uporabo novih metod poučevanja, vključevanjem socialnih, regionalnih in poslovnih partnerjev v izobraževalni proces ter potmi vseživljenjskega učenja, da se preprečijo podobne razmere v prihodnosti;
- razširitev poslanstva politik izobraževanja in usposabljanja, da bodo imele posebno vlogo pri spodbujanju aktivnega državljanstva, osebnega razvoja in blaginje ter krepitvi strukturiranega socialnega dialoga.

Vedno več mladih ni niti zaposlenih niti se ne izobražujejo ali usposabljaajo. Unija si v prihodnosti ne sme privoščiti izgubljene generacije. Poročevalka se strinja s sporočilom, da je ključni mehanizem za preprečevanje tega učinkovito, dostopno in kakovostno izobraževanje, ki je usklajeno s potrebami na trgu dela. Vendar želi poudariti dejstvo, da je treba poleg potreb na trgu dela obravnavati tudi socialno vključenost in aktivno državljanstvo.

Poročevalka poudarja, da se je treba osredotočiti tudi na programe izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja, ki odraslim pomagajo do prekvalifikacije, da se lahko v svojem poklicnem življenju prijavijo na druga delovna mesta. Poleg tega bi morala biti izobraževanje in usposabljanje bolj dostopna ranljivim skupinam, kot so družbeno prikrajšane osebe, invalidi, manjšine, starejši državljanji in ženske, ter bi morala povečevati njihove možnosti za dostojno življenje.

Poročevalka izpostavlja, da je za ponovno oceno izobraževalnih sistemov v Evropi potrebno

tesno sodelovanje. Okrepiti je treba socialni dialog med vzgojno-izobraževalnimi zavodi in poslovnim sektorjem, socialnimi partnerji, centri za socialno delo (uradi za zaposlovanje), regionalnimi organi ali nevladnimi organizacijami z namenom izmenjave dobrih praks in spodbujanja partnerstev kot sredstev za prehod iz izobraževalnega sistema v poslovno okolje ali zaposlitev.

Pri posodabljanju politik izobraževanja in usposabljanja je pomembno tudi povečati vključenost civilne družbe in družbeno odgovornost podjetij v poslovni skupnosti. Poslovni partnerji lahko imajo tudi pomembno vlogo pri pridobivanju novih znanj in spretnosti študentov: štejejo lahko za primere ali vzornike, strokovnjaki pa so lahko na primer vključeni v dejavnosti v učilnicah.

Poročevalka poudarja, da glavni cilj poročila ni le opredeliti glavna znanja in spretnosti ter izzive za študente in osebe, ki vstopajo na trg dela, ampak tudi najti rešitve za ohranitev predpogoja njihove individualne in ekonomske neodvisnosti. Vsak človek ima pravico do dostopa do izobraževanja. Če želimo to uresničiti, moramo vlagati v kakovostno izobraževanje na dolgotrajen in trajnosten način. Poleg tega moramo izkoristiti vsa dodatna sredstva za povečanje priložnosti za osebno blaginjo in razvoj, kar je treba v celoti priznati na ravni Unije in na nacionalni ravni.

27.6.2013

MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE

za Odbor za kulturo in izobraževanje

o ponovnem razmisleku o izobraževanju
(2013/2041(INI))

Poročevalka: Kinga Göncz

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za kulturo in izobraževanje kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. poziva države članice, naj z namenom, da bi dosegli krovne in druge cilje, h katerim se je EU zavezala v strategiji Evropa 2020, in sicer uresničiti pametno, vključujočo in zeleno rast, oblikovati močno in inovativno Evropo ter spodbujati socialno vključenost in večjo solidarnost, pa tudi da bi pripravili državljane na uspešno in izpolnjujoče življenje, povečajo naložbe v kakovostno izobraževanje in usposabljanje ter s tem v človeški kapital, tako da pripravijo dijake in študente na nenehno spreminjajoče se potrebe na trgu dela in spodbujajo njihovo socialno in poklicno vključevanje;
2. poudarja, da je potrebna višja raven znanja in spretnosti; zato poziva države članice, naj zagotovijo učinkovitejše izobraževanje s poudarkom na aktivnem državljanstvu, razvoju ustvarjalnosti, zagotavljanju medpredmetnih spretnosti (ki bodo dijakom in študentom pomagale pri reševanju težav in jim omogočale, da bodo prilagodljivi in se bodo lahko prilagajali nepredvidenim razmeram ter delali v skupini in medkulturnem okolju), praktičnih podjetniških spretnosti ter spretnosti, povezanih z naravoslovjem, tehnologijo, inženirstvom in matematiko, tudi za ženske, in sicer že od rane mladosti, da se odpravita poklicna segregacija in diskriminacija pri plačilu ter se vsem omogoči dostop do digitalne pismenosti in do učinkovitega znanja jezikov že od rane mladosti; zaradi boljše zaposljivosti v celotni EU poziva države članice, naj izobražujejo svoje državljane o pravicah, ki izhajajo iz evropskega državljanstva, o državljanskih dolžnostih in zavezah ter o tem, kako lahko izkoristijo pravico do prostega gibanja v EU;
3. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo izobraževalni sistemi zadostili potrebam vseh bodočih dijakov in študentov ves čas njihovega šolanja, od vpisa do diplome, in naj še naprej ohranijo vključujoč in celovit sistem izobraževanja in usposabljanja, skladen s pristopom vseživljenjskega učenja, pri čemer naj posebno pozornost namenijo

omogočanju enakega dostopa in nudenju podpornih in prilagojenih rešitev in individualiziranih poti za različne potrebe dijakov in študentov, zlasti za tiste iz ranljivih družbenih skupin, ki jim grozi neudeležba ali izključenost, kot so Romi in druge manjšine, migranti ter osebe z duševno in telesno motnjo ter s posebnimi izobraževalnimi potrebami;

4. poudarja, da študenti v mnogih oddaljenih in prikrajšanih mikroregijah zelo težko dejansko prispejo do šole, zaradi česar je tam zelo visok osip; zato poziva države članice, naj glede na izredno težek ekonomski položaj, ki pesti večino evropskih državljanov, sprejmejo konkretne ukrepe za premagovanje tovrstnih ovir;
5. meni, da bi si morale države članice zelo prizadevati, da bi zmanjšale osip in bi dosegle krovne cilje strategije Evropa 2020, v skladu s katerimi naj bi bila stopnja osipa manj kot 10 %, in sicer z uvedbo visokokakovostnih programov predšolske vzgoje, razvojnih programov in programov varstva otrok, ki bodo prilagojeni starostni skupini in bodo zajemali celotno otroštvo, in sicer od rojstva do šestega leta starosti, in do katerih bodo imeli vsi otroci enak dostop; nadalje opozarja, da so vsi ti ukrepi z zagotavljanjem širokega sklopa zunajšolskih dejavnosti in z vključevanjem staršev v proces izobraževanja bistveni za to, da se odpravijo neenakosti, ki izhajajo iz prikrajšanosti v zgodnjem otroštvu, prepreči izobraževanje prikrajšanih učencev v posebnih, ločenih šolah ter se preneha medgeneracijsko prenašanje revščine in socialne izključenosti, kar bi lahko spremljali v sodelovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, kot so uveljavljene lokalne nevladne organizacije;
6. meni, da je treba vsem učencem pomagati pri pripravi njihovih poklicnih načrtov; zato poziva države članice, naj spodbujajo programe poklicnega usmerjanja in podpore za dijake in študente pri izbiri poklicne poti;
7. poziva države članice, naj prikrajšanim dijakom in študentom v celotnem obdobju njihovega šolanja zagotovijo širok nabor podpornih struktur, kot so štipendije, študentska posojila pod ugodnimi pogoji, inštrukcije, mentorstvo in pomoč pri mreženju, da bodo preprečile njihov osip na srednješolski in visokošolski stopnji, ter naj jim na visokošolski stopnji pomagajo pri dostopu do programa Erasmus, v katerem je trenutna raven udeležbe študentov iz družin z nižjimi dohodki nižja od povprečja, ter naj spodbujajo njihov dostop do kakovostnega pripravništva v podjetjih, javni upravi in medijih, da bodo lahko pridobili ustrezne delovne izkušnje in podporno omrežje za prihodnje poklicne uspehe, pa tudi naj vključijo njihove posebne poglede v institucionalno kulturo;
8. deli zaskrbljenost Komisije zaradi zaskrbljujoče nizke ravni udeležbe odraslih v izobraževanju v večini držav članic, povprečna raven v EU je namreč 8,9 %; priporoča širitev dostopnih, visokokakovostnih programov izobraževanja odraslih, zlasti na delovnem mestu;
9. poziva države članice, naj ustrezno pozornost namenijo prehajanju med različnimi smermi izobraževanja in usposabljanja ter ga bistveno izboljšajo ter naj pomagajo pri prehodu med izobraževanjem/poklicnim usposabljanjem in zaposlitvijo, kar se nanaša na države članice, ki so bile v okviru procesa evropskega semestra pozvane k odstranitvi obstoječih ovir;

10. poziva države članice, naj ob upoštevanju izrednih družbenih problemov v EU in krize, ki je še posebej hudo prizadela mlade¹, spodbujajo izmenjavo najboljših praks za zmanjšanje stopnje brezposelnosti med mladimi ter zadostijo potrebam tistih v prehodu, zlasti v zvezi s socialno varnostjo, ter naj zagotovijo zaposlitveno jamstvo za mlade, kakovostna in plačana pripravništva (ki niso zamenjava za stalno zaposlitev), učenje na delovnem mestu, vajeništva in dualne sisteme učenja, ki so enostavno dostopni in usmerjeni v poklicno pot, zagotavljajo ustrezne delovne pogoje, imajo močno izobraževalno komponento in so povezani s procesom pridobivanja kvalifikacij ter ki so nadvse pomembni pri prehodu iz izobraževanja v zaposlitev; predlaga uvedbo dualnega sistema učenja v državah članicah, v katerih še nimajo takega sistema;
11. poziva države članice, naj še bolj podprejo pridobivanje in priznavanje znanja, ki temelji na neformalnem in priložnostnem učenju, ter naj to znanje vrednotijo; poziva Komisijo, naj zagotovi dostopen in visokokavosten evropski sistem vrednotenja tega znanja;
12. poziva države članice, naj poiščejo trajnostne rešitve za težavo slabega ujemanja med pridobljenimi spretnostmi in povpraševanjem na trgu dela in tako preprečijo brezposelnost ter naj spodbujajo stalen dialog in sodelovanje ter partnerstva med izobraževalnimi ustanovami, podjetji, socialnimi partnerji ter organizacijami zaposlenih, študentskimi organizacijam in organizacijami mladih na najpomembnejših področjih, kot so oblikovanje politik izobraževanja in usposabljanja, priprava učnih načrtov, svetovanje in zagotavljanje s prakso povezanega izobraževanja, usposabljanja in specializacije;
13. poleg tega poziva države članice, naj rešijo težavo pomanjkanja znanj in spretnosti v sektorjih s potencialom za rast, kot so zeleno gospodarstvo, sektor IKT, zdravstvo in oskrba ter poslovne storitve, v katerih bo v naslednjih letih potrebnih vse več kvalificiranih delavcev in ki bodo verjetno zagotavljali kakovostna in trajnostna delovna mesta;
14. poziva države članice, naj za socialno solidarnost in reševanje demografskih izzivov spodbujajo prostovoljne dejavnosti za vse starostne skupine in naj spodbujajo usposabljanja, potrebna za sektor nege in oskrbe ter podpore;
15. poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za večjo udeležbo zaposlenih in brezposelnih v programih poklicnega preusmerjanja in preusposabljanja, da bi zmanjšale tveganje brezposelnosti, zlasti dolgotrajne brezposelnosti, za delavce v skupini poklicev, po katerih je vse manj povpraševanja;
16. poudarja, da je visoka raven usposabljanja učiteljev pomembna in je treba učitelje pripraviti na to, da se osredotočijo na spretnosti in kompetence, pripravijo prilagojene in inovativne didaktične metode za učence iz ranljivih družbenih skupin in učence s posebnimi izobraževalnimi potrebami, se seznanijo z različnimi kulturami in pouk prilagodijo različnim načinom komuniciranja in učenja, ki so učencem domači, ter se bolj osredotočijo na učne rezultate kot na izobraževalne formalnosti, da bi mladim zagotovili uspešno vključevanje v družbo in na trg dela; poleg tega poziva države članice, naj vlagajo v vseživljenjsko učenje za učitelje in tako pripomorejo k njihovemu poklicnemu

---

¹ Stopnja brezposelnosti med mladimi v EU je januarja 2013 znašala 23,6 %, 8 milijonov mladih v starostni skupini od 18 do 25 let pa ni zaposlenih ali vključenih v izobraževanje oziroma usposabljanje.

in osebnemu razvoju ter naj krepijo finančni položaj učiteljev in izboljšajo njihove delovne razmere;

17. poziva države članice, naj v sodelovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi redno spremljajo in ocenjujejo, ali je njihovim izobraževalnim sistemom in programom uspelo pomagati članom ranljivih družbenih skupin, ali jim je uspelo zagotoviti enak dostop do vključujočega in kakovostnega izobraževanja na vseh ravneh in ali so spretnosti, ki so jih dijaki in študenti pridobili v okviru izobraževanja in usposabljanja, pripomogle k njihovi zaposljivosti, socialnemu vključevanju in aktivnemu državljanstvu; poleg tega poziva države članice, naj čim prej začnejo upoštevati priporočila za izobraževanje, dana v okviru evropskega semestra, in druga priporočila Komisije;
18. poudarja vlogo Evropskega socialnega sklada pri podpiranju naložb v izobraževanje in usposabljanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje; zato odločno poziva k ohranitvi najmanjšega skupnega deleža za Evropski socialni sklad v višini 25 % proračuna, dodeljenega kohezijski politiki; poleg tega meni, da je pomembno, da države članice povečajo ozaveščenost svojih izobraževalnih ustanov o drugih možnostih financiranja EU za izobraževalne namene;
19. poziva Komisijo, naj spremlja, ali so države članice sprejele ustrezne ukrepe za reformo svojih izobraževalnih sistemov, da dosežejo zgoraj omenjene cilje.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	20.6.2013
Izid končnega glasovanja	+: 38 -: 2 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Jean-Luc Bennahmias, Phil Bennion, Philippe Boulland, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Marije Cornelissen, Emer Costello, Frédéric Daerden, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Thomas Händel, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Jean Lambert, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Silvana Rapti (Sylvana Rapti), Licia Ronzulli, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Inês Cristina Zuber
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Georges Bach, Jürgen Creutzmann, Kinga Göncz, Jelko Kacin, Jan Kozłowski, Svetoslav Hristov Malinov, Evelyn Regner, Birgit Sippel

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	17.9.2013
Izid končnega glasovanja	+: 21 -: 5 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Zoltán Bagó, Malika Benarab-Attou, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Santiago Fisas Aixela, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Emma McClarkin, Emilio Menéndez del Valle, Martina Michels, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Hrisula Paliadelí (Chrysoula Paliadelí), Monika Panajotova (Monika Panayotova), Gianni Pittella, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Hannu Takkula, László Tőkés, Helga Trüpel, Gianni Vattimo, Marie-Christine Vergiat, Sabine Verheyen
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Ivo Belet, Hans-Peter Martin, Claudiu Ciprian Tănăsescu
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Preslav Borisov (Preslav Borissov)